

KAPADOKYA'DA TURİZM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLI ÇEVRESEL ETKİLERİN İNCELENMESİ

Proje Yürütücüsü

Doç. Dr. Hakan DULKADİROĞLU

Bu çalışma DKMP24-5 No'lu İhtisaslaşma Projesi kapsamında yürütülmektedir.

25.09.2024- 24.03.2026

“ “ PROJENİN AMACI

Projenin nihai amacı, Kapadokya bölgesindeki jeolojik ve coğrafi yapılar ile tarihi eserleri içeren doğal ve kültürel mirasın korunmasıdır. Bu amaca yönelik olarak, bölgede kara araçları ile yapılan turizm etkinliklerinin özellikle peri bacaları gibi doğal ve kültürel miras unsurları ile hava kalitesi ve flora gibi çevresel unsurlara olumsuz etkilerinin somut veriler ile ortaya koyulması ve değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Elde edilecek sonuçlar üzerinden kara araçları ile yapılan turizm etkinliklerinin olumsuz etkilerinin azaltılmasına ve bölgedeki turizmin ana kaynağı olan zenginliklerin korunarak yarınlara en az bozulma ile bırakılabilmesi için alınması gereken önlemlere yönelik öneriler oluşturulması amaçlanmaktadır.

“ “ PROJENİN ÖNEMİ

Dünyada turizm, doğa, tarih, kültür, din, gastronomi vb. çeşitli amaçlarla yapılan, özellikle ekonomik getirileri nedeniyle de gelişimi teşvik edilen ve her geçen gün daha da yoğunlaşan bir faaliyettir. Özellikle doğal ve kültürel varlıkların bulunduğu bölgelerde turizm faaliyetlerinin giderek yoğunlaşmasının, bu bölgeleri turistik açıdan cazip kılan özelliklerin zarar görmesine yol açması sıklıkla karşılaşılan bir sorundur. Burada sözü edilen yoğunlaşma sadece turist sayısındaki değil, bölgeyi daha çekici hale getirmek, ekonomik getiriyi artırmak gibi amaçlarla, turistlere yönelik etkinliklerin sayı ve çeşitliliğindeki artışı da içermektedir. Bu etkinliklerin çoğunda bölge özelliklerine bağlı olarak çeşitli taşıtların (kara, hava, su) kullanılıyor olması, olumsuz çevresel etkileri açısından önem taşımaktadır.

NEVÜ İhtisaslaşma Strateji belgesinde de belirtildiği gibi, başta ATV ve arazi taşıtları (cip safari) olmak üzere, kara araçları ile yapılan turizm etkinliklerinin Kapadokya'daki doğal peyzajın yıpranmasında doğal etmenlere göre çok daha büyük payı olduğu tahmin edilmektedir. Proje önerisi bu hipotez üzerine kurulmuş olup, bahsedilen faaliyetlerin hem doğal ve kültürel miras, hem de çevresel unsurlar üzerinde olumsuz etkilere neden olup olmadığını yapılacak ölçümler ve gözlemlerden edinilecek somut veriler ile ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Önceki çalışmalar incelendiğinde, Kapadokya Bölgesi özelinde yapılan çalışmaların çoğunlukla bölgenin jeolojisi, tarihi ve bölgedeki turizm sektörü gibi konular üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Genel olarak ise turizmin çevresel etkilerine yönelik ulusal ve uluslararası düzeydeki çalışmalar çok sınırlıdır. Dolayısıyla genelde turizmin, özelde ise Kapadokya bölgesindeki turistik faaliyetlerin doğal ve kültürel miras ile çevresel unsurlar üzerindeki etkilerinin incelendiği çalışmalara; bu mirasın ve çevrenin korunması, gelecek kuşaklara aktarılması ve turizmin sürdürülebilirliği açısından ihtiyaç vardır. Önerilen proje, bu yönleriyle özgün değere sahip olmasının yanında, literatürdeki boşluğu doldurması ve bölgenin korunmasına yönelik çalışmalar için başlangıç teşkil edecek olması açısından da büyük önem taşımaktadır.

“ PROJENİN BÖLGESEL KALKINMAYA ETKİSİ ”

Eşsiz doğal ve tarihi özellikleri nedeniyle bölgede turizm en önemli gelir kaynaklarından biridir. Fakat aynı özellikler çeşitli turizm faaliyetlerinin olumsuz etkileri nedeniyle zarar görebilmekte ve bu da uzun vadede bölgenin cazibesini kaybetmesi ve gelir kaybına uğraması anlamına gelmektedir. Proje, öncelikle bunun önlenmesi amacıyla kara taşıtları ile yapılan faaliyetlerin etkilerini ortaya koymayı ve tarihi-kültürel varlıkların korunarak turizm faaliyetlerinin sürdürülebilir hale getirilmesini amaçlamaktadır. Ayrıca proje sonuçlarından faydalanılarak yapılacak düzenlemeler sonucu bölgedeki turizm faaliyetlerinin daha nitelikli hale gelmesi ve buna bağlı olarak gelir seviyesinin yükselmesi sağlanabilir. Bunun yanında, bölgede önemli gelir kaynaklarından olan bağıcılığın, kara araçlarının olumsuz etkilerinin azaltılması ile verim ve kalite artışı sağlanarak gelişmesi beklenmektedir.

“ PROJENİN ÇIKTILARI ”

- ▶ Bölgede daha önce benzeri yapılmamış bu çalışma ile turizm etkinliklerinin doğal-kültürel miras ve çevresel etkileri somut bilimsel veriler ile ortaya konacaktır.
- ▶ Projenin sonuçları doğal ve kültürel miras ile çevresel unsurlar korunduğu sürdürülebilir turizm için alınması gereken önlemlerin belirlenmesinde altyapı ve dayanak oluşturacaktır.
- ▶ Çalışmanın sonuçları, ulusal ve uluslararası yayınlara dönüştürülecek ve literatüre katkı sağlanacaktır.

“ PROJE EKİBİ ”

- ▶ Proje Yürütücüsü: Doç. Dr. Hakan DULKADİROĞLU
- ▶ Araştırmacı: Prof. Dr. Seval ARAS